

V. PISNA OCENA

- Ocena skladnosti učnega gradiva s sodobnimi spoznanji stroke oziroma strok, ki opredeljujejo predmet oziroma področje
- Ocena metodično didaktične ustreznosti
- Ocena razvojno psihološke ustreznosti

Pisna utemeljitev ocene besedilnega in nebesedilnega dela prejetega rokopisa učnega gradiva:

Slovenščina za vsak dan 9, avtoric N. Cajhen, N. Drusany, D. Kapko, M. Križaj Ortar in M. Bešter Turk, je učbenik, namenjen pouku jezika v 9. razredu. Ima 16 enot. Nekaj od teh so avtorice pobrale iz starega (samostojnega) delovnega zvezka in jih predelale in preuredile, nekaj jih je bilo v delovnem zvezku za 8. razred, nekatere stvari pa se v tem učbeniku pojavljajo na novo.

Učbenik se začne z enoto, ki nosi naslov Slovenski jezik zdaj in nekoč. To enoto so poznali že tisti, ki so uporabljali »stari« delovni zvezek, vendar se je pojavljala nekje proti koncu zvezka. To, da je zdaj na začetku, je pametna poteza, vsaj iz dveh razlogov: začeti šolsko leto z glasoslovjem (kot je to bilo do zdaj) je zelo naporno, in drugič – skoraj sočasno učenci obravnavajo začetke slovenske književnosti tudi pri pouku literature. Zato lahko naučeno dodatno utrjujejo. Enota je razdeljena v dva dela, v prvem učenci spoznajo pojme državni, uradni in materni jezik, dodana je raba slovenščine znotraj EU, v drugem delu pa se sprehodijo skozi zgodovino SKJ. Druga enota učence popelje skozi vrste besedil. Določajo jim teme, ob njih pa ponavljajo pojme uradno/neuradno, umetnostno/neumetnostno, subjektivno/objektivno, sporočevalec/naslovnik ipd., besedila pa tudi pišejo in jih iščejo v časopisih, knjižnici ali na spletu.

V tretji enoti zagrizemo v glasoslovje. Kot uvod služi telefonski pogovor, ki je posnet na DVD-ju, ob tem učenci ponovijo vrste pogovorov, kar so se naučili že v 8. razredu. V zadnjem delu enote spoznajo še medmet in členek. Ob koncu vsake enote so opomnjeni, da skupaj s sošolci ugotovijo, kaj so se v enoti naučili in kje/kdaj bodo to znanje lahko uporabili. Zdi se, da je prav samoevalvacija pri učencih v sodobni šoli še kako potrebna.

Četrta enota nima izhodiščnega besedila, ampak se učenci takoj lotijo vejice. Naslov Vejica, kam naj te postavim? naj bi bil dovolj motivacijski, da se učenci naučijo postavljati vejico ob medmetih in v vseh vrstah nepravih stavkov, in to v vseh položajih. Občutek imam, da ob toliko golega pravopisa ne bi bilo slabo ponuditi besedila, v katerem bi vsaj na koncu enote preverili naučeno.

Opis in oznaka osebe sta tema pete enote. Slovnični del je namenjen tvorjenkam. Če so nam v starem delovnem zvezku vaje v tem delu ostajale, toliko jih je bilo, so se zdaj avtorice odločile za precejšnje krčenje. Verjetno je dovolj, da se učenec na tej stopnji z besedotvorjem bolj ali manj le seznani, ne dela pa teoretičnih sklepov, kar bi bilo za 9. razred morda

prezahtevno.

Tudi šesta enota nima izhodiščnega besedila, saj je ponovno pravopisna. Učenci se učijo pisanja skupaj oz. narazen in uporabe vezaja. Dobro je, da imajo na enem mestu razložene različne primere, ki so bili prej razporejeni na več mest (nekaj tudi v učbenik za 8. razred). Življenjepis se devetošolci naučijo pisati v sedmi enoti. Najprej ga za znano popotnico Almo Karlin skušajo napisati sami, nato narediti shemo, iz katere je razvidno, katere podatke mora vsebovati življenjepis, potem pa izvedo, kako naj bi življenjepis pravilno napisan. Napišejo še svojega in ga pošljejo v pregled sošolcu.

V osmi enoti se pričenjajo priredja. Izhodiščno besedilo je pripoved o življenju osebe, nato sledita vezalno in stopnjevalno priredje. V deveti enoti s priredji nadaljujemo, učenci spoznajo ločnega, sklepalnega in pojasnjevalnega, ob primeru ocene gledališke igre pa se naučijo, kako pišemo mnenja oz. ocene. Kar so se učenci naučili o priredno zloženih povedih, strnejo v deseti enoti. Pred tem spoznajo še protivno priredje, v opisu poti pa potujejo na Dolenjsko. Sami pripravijo govorni nastop o svoji poti v šolo.

Enajsta enota je namenjena rabi pomišljaja in treh pik, dvanajsta enota pa potopisu. Učenci si ogledajo zanimiv posnetek s poti po Peruju, nato pa še sami iščejo potopise po spletu, časopisih itd. Čakajo jih še dvo- in večstavčne povedi, kjer se naučijo izrisovati tudi S-sestave. Ta del je napisan izjemno strokovno in hkrati dostopno razumevanju devetošolcev, saj vemo, da je to precej zahtevna snov.

V trinajsti enoti učenci berejo prošnjo za štipendijo. Brez dvoma – življenjsko pomembno in uporabno besedilo. Ko usvojijo zgradbo prošnje, jih pišejo sami: za sprejem v dijaški dom, za odsotnost v šoli itd. Drugi del enote so sopomenski stavki. Podoben del poznamo že iz »starih« delovnih zvezkov, zdi pa se mi nepotrebno, da so se avtorice odločile za naslov Sopomenski stavki in ne povedi, čeprav gre v vseh primerih za povedi.

Štirinajsta in petnajsta enota sta kratki; prva učence uči pisati sožalje, druga izpolnjevati položnico. Obe enoti bi se dalo združiti v eno z zelo malo prilagoditvami.

Zadnja enota učence seznanja še s kulturnim programom kot vrsto besedila.

Mnenja sem, da je tako besedilni kot nebesedilni del učbenika ustrezen. Avtorice sledijo sodobnim načelom pouka in podpirajo uporabo računalniške tehnologije v razredu, saj učence pogosto napotijo na splet, e-pošto oz. spletni naslov založbe, od koder si lahko skopirajo določene vsebine.

Poskrbljeno je za vse sporazumevalne dejavnosti, predvsem pa, da so učenci ves čas aktivni in jim ne pade koncentracija. Naloge so pestre in ustrezno razporejene, strokovnosti ni kaj očitati.

Zaradi vsega povedanega je učbenik **Slovenščina za vsak dan 9** usklajen s spoznanji stroke in ustrezen za uporabo v 9. razredu osnovne šole.

Matjaž H. Gyrovo

VI. POVZETEK OCENE

Pregledano učno gradivo v celoti:

ustreza

delno ustreza

ne ustreza

Glede na recenzijo mi je potrebno učno gradivo predložiti v ponovni pregled:

da

ne

VII. DODATNE OPOMBE

Datum:

22. 11. 2010

Podpis recenzenta:

Matej H. Gregor

IZJAVA RECENZENTA/-KE

Recenzentka MATEJA HOČEVAR GREGORIČ izjavljam, da sem opravila strokovni pregled učbenika v dokončnem formatu z naslovom SLOVENŠČINA ZA VSAK DAN 9 Založbe Rokus Klett ter da je predlog učbenika v celoti ustrezen.

Datum: 22. 11. 2010

Podpis recenzentke:

Mateja H. Gregorič